

לצורך שינוי מהותי בהתנהלות הקיבוץ - החמרה הכלולה בתקנון הקיבוץ - גוברת על תקנות האגודות השיתופיות

פברואר 2016
חוזר מקצועי מספר 21/16

ברצוננו לעדכנכם בפסיקת בית המשפט המחוזי¹ הקובעת, כי לשם קבלת החלטה על שינוי מהותי בהתנהלות קיבוץ - באם דרישת הרוב הקבועה בתקנון גבוהה מהדרישה הקבועה בתקנות האגודות השיתופיות - התקנון גובר.

להלן עיקרי פסק הדין:

קיבוץ עין חרוד מאוחד החליט על מעבר להתנהלות כ"קיבוץ מתחדש", והתחיל להתנהל ככזה, לפני שקיבל את אישור רשם האגודות השיתופיות לשינוי.

בתקנון הקיבוץ נקבע, כי באסיפה שתוצאה לקבוע שינוי מהותי בהתנהלות הקיבוץ חובה שיהיו נוכחים לפחות 75% מחברי הקיבוץ. באסיפה בה הצביעו על מעבר להתנהלות כ"קיבוץ מתחדש", לא ניתן היה להגיע לרוב זה. לפיכך, דחה הרשם את בקשת הקיבוץ לשינוי התקנון.

הקיבוץ ערער על החלטה זו לבית המשפט בטענה, כי בתקנות האגודות השיתופיות נקבע שלשם שינוי תקנון מספיקה נוכחות של 2/3 מחברי הקיבוץ.

מנגד, לטענת הרשם יש להתחשב בקבוע בתקנון, מהסיבות הבאות:

- התקנון מהווה חוזה בין האגודה השיתופית לבין כל אחד מחבריה ובין החברים לבין עצמם והוא בעל ממד חוקתי נורמטיבי.
- שינוי כה יסודי באופיו של הקיבוץ, ראוי שיתקבל מכוח הסכמה רחבה ככל האפשר של חברי הקיבוץ, אשר היו שותפים להסכמה הקודמת.
- הרציונל בדרישה המחייבת אישור של 75% מכלל החברים לצורך שינוי התקנון הינו החשיבות שבהובלת תהליך של הידברות ופשרות, כאשר יש אינטרסים מנוגדים לקבוצות אוכלוסייה שונות בקיבוץ, ובין הרוב למיעוט.

דיון

- תקנון הקיבוץ מגלם את הקשר החוזי שבין האגודה לבין כל חבר בה, ובין החברים לבין עצמם. שינוי התקנון אמור, בראש וראשונה, לבטא את רצונם של החברים.
- כבר בעבר קבע בית המשפט העליון, כי תקנון האגודה יכול לנקוט בגישה מחמירה מהקבוע בתקנות.
- כמו כן, היות וההחלטה על שינוי התקנון לא התקבלה כדין - הרי שלמרות שבפועל הקיבוץ מתנהל כקיבוץ מתחדש - אין להתחשב בכך לצורך פסק הדין.

לאור האמור לעיל, החליט בית המשפט לדחות את ערעור הקיבוץ.

¹ עמנ (מינהלי י-ם) 4531/01/15 עין חרוד מאוחד נגד רשם האגודות השיתופיות.